

NIEUWS BRIEF

Vrienden van het Westfries Museum

VRIEND
VAN HET WESTFRIES MUSEUM

**Het museum
is dicht
tot nadere
orde.**

**Houd u de website
van het museum in de
gaten www.wfm.nl**

Geknipt voor u

Koele wateren, de laatste tentoonstelling in het Westfries Museum, bleek achteraf een ware blockbuster, een kaskraker. Met een record van 21.000 bezoekers bereikte ons museum een indrukwekkend resultaat. Iets waar alle medewerkers en vrijwilligers trots op mogen zijn. Ik vraag me trouwens wel eens af over de gemeentelijke bestuurders in Hoorn zich wel voldoende realiseren hoeveel goud ze in handen hebben. Maar dat terzijde. Ook de nieuwste tentoonstelling belooft weer iets heel bijzonders voor Westfriesland en de rest van de wereld te worden.

Dat dachten we tenminste een week geleden nog heel optimistisch. Nu zijn we ingehaald door de nare werkelijkheid van de gevolgen van de corona-epidemie. Alle musea, theaters en concertzalen zijn op slot. De een na de andere activiteit wordt afgelast. Als u dit leest zijn vast alle scholen ook dicht.

Een grote teleurstelling, een fikse domper, zeker voor de makers van de tentoonstelling *Geknipt voor de kunst* over het werk van twee bijzonder creatieve vrouwen uit het verleden en het heden: Johanna Koerten (1650, Amsterdam- 1710) en Eline Janssens (geboren in 1959, Alkmaar). Zij nemen ons mee naar de wonderlijke wereld van de kunst

van het knippen. Ik hoop dat u over enkele weken hetzelfde kunt zien wat ik zag bij de opening van de tentoonstelling op 7 maart jl.

Voor mij zit de verrassing van deze tentoonstelling in twee aspecten. Ik had geen idee hoe belangrijk en groot de status van de knipselkunst in de Gouden Eeuw was. De knipsels van die tijd spraken en spreken tot de verbeelding. Je kunt ze zien als een vorm van beeldtaal uit het verleden. Waar wij misschien in onze tijd bij knipwerk denken aan fröbelen op de kleuterschool en beeldtaal associëren met strips en tekenfilms, was het vierhonderd jaar geleden een kunstvorm en ook een bewijs van rijkdom. Koerten, wel omschreven als de Rembrandt met de schaar, was populair bij de toenmalige grootheden der aarde als Tsaar Peter en Willem III van Oranje.

De andere verrassing zit in de keuze die het museum heeft gemaakt met de link naar het heden en de mogelijkheid voor de bezoeker actief mee te gaan doen. Ik schijn daar het woord participeren voor te moeten gebruiken volgens de nieuwste inzichten over cultuureducatie. De link naar het heden wordt gemaakt door de lijn

van de knipselkunst door te trekken van de Gouden Eeuw naar de 18e tot de 20e eeuw en naar het hedendaagse werk van kunstenaar Eline Janssens. Zij laat zich in haar werk als keramist, omgevingskunstenaar en ontwerper inspireren door die eeuwenoude traditie van de knipkunst.

Wat er daarbij met de toeschouwer gebeurt, is ook verrassend: deze vorm van kunst kan mensen in een bepaalde gemoedstoestand brengen. Mindfulness, meditatie en yoga zijn de termen die ik hoor en lees als een soort creatieve therapie. Voeg daar verder de mogelijkheid bij die het museum biedt voor actieve participatie van de gewone sterveling uit Hoorn en omstreken en je hebt wat mij betreft de komende maanden verschillende verrassingen te pakken op de Rode Steen. Tenminste als de coronacrisis voorbij is en wij weer normaal met verschillende zintuigen kunnen genieten van *Geknipt voor de kunst* in het Westfries Museum en van alle andere activiteiten van het dagelijkse leven waar we nu zo naar verlangen.

Henk Tameling,
vicevoorzitter

Janssens & Koerten

Geknipt voor de kunst

Ons museum presenteert van 8 maart t/m 27 september de betoverende en uitdagende expositie 'Janssens en Koerten | Geknipt voor de kunst'. Eline Janssens, beeldend kunstenaar en tentoonstellingsmaker, brengt hiermee een ode aan de zeventiende-eeuwse knipkunstenaar Joanna Koerten, een beroemdheid in haar tijd. Eline Janssens tovert een nieuwe wereld door middel van de kunst van het knippen, waarbij de bezoeker in het ateliergedeelte wordt uitgedaagd om zelf ook de schaar ter hand te nemen.

Eline Janssens is gegrepen door de beeldtaal en de expressieve kracht van knipkunst. In haar robuuste werk in de openbare ruimte stoft zij met overtuiging het wat belegen imago van deze kunstvorm af. Voor de expositie van papier in het Westfries Museum heeft Eline Janssens zich laten inspireren door leven en werk van Joanna Koerten, die wordt

gezien als het grootste genie dat deze kunstvorm in Nederland heeft voortgebracht.

Een bijzondere positie voor een vrouw in die tijd. Koertens faam is vastgelegd in haar 'journal/vriendenboekje': toentertijd een *Libra Amicorn* genoemd. Beroemde tijdgenoten gaven daarin hoog op van haar geweldige karaktertrekken en haar kunst. Eline Janssens: "Een vrouwelijke kunstenaar in

die tijd is een uitzondering, maar haar werk getuigt dan ook van een enorme toewijding en een uitzonderlijk kunstzinnig oog. In dat opzicht had Koerten wel haar tijd mee, want knipkunst was de grootste kunstvorm in de 17e en 18e eeuw. Daar getuigt de selectie van die ik speciaal hiervoor maakte uit de grote collectie knipkunst van het Westfries Museum. De tentoonstelling wordt daarmee een ontdekkingsreis: een soort kunstkabinet met nieuw en traditioneel werk van papier waarin je eenzelfde vorm van verwondering kunt ervaren als de bezoekers van Koertens kunstkamer toen."

Van geknipt glas tot gelaserd papier

Behalve een eerbetoen aan knipminerva Joanna Koerten is de expositie ook een ode aan de knipkunst zelf. Alles in de door Eline Janssens samengestelde en vormgegeven expositie is een uitdrukking van de grote visuele kracht en eindeloze

toepassingsmogelijkheden van deze kunstvorm. Van het speciaal voor deze tentoonstelling 'geknipte' poppenhuis, waarin het leven Joanna Koerten wordt verbeeld, tot de verrassende rariteitenkabinetten waarin de fraaie en diverse knipkunst van het Westfries Museum in thema's wordt gepresenteerd. Het Westfries Museum beheert niet voor niets de grootste museale collectie knipkunst van Nederland. Het gesamtwerk wordt gecombineerd met objecten van geknipt glas van Bernard Heesen en werken van gelaserd papier van Ferry Staverman. Ook daarin wordt immers gewerkt met open en dicht, met spiegeling en silhouetten waarmee je een sprookjesachtige wereld creëert. Knipkunst is een sprookjesachtige maar serieuze kunstvorm, een aspect dat auteur en NRC-columnist Atte Jongstra op de opening benadrukte.

Kom zelf ook kunst knippen!

Het werken met papier wordt vandaag de dag echter ook gebruikt als creatieve mindfulness en beleef hiermee een sterke opmars. Daarom opende Astrid van der Hulst als hoofdredacteur van Flow Magazine deze expressieve expositie. En net als Joanna Koerten nodigt Eline Janssens de bezoeker dan ook uit om zelf de schaar ter hand te nemen. Zowel jong als oud kan na het kijken naar de kunst zelf kunst maken. Inspirerende voorbeelden dagen uit om zelf spontaan mee te knippen in het speciale ateliergedeelte, daarnaast zijn er meerdere workshops en openbare evenementen rondom thema's.

Workshops & Openbare evenementen

Knipkunst is een wereldkunst. Het wordt mondiaal gebruikt ter illustratie van gebeurtenissen. Knipkunst is in staat om belangrijke gebeurtenissen luchtig onder de aandacht

te brengen. In de evenementen rond 'Geknipt voor de kunst' wordt ingezoomd op de beeldelementen die knipkunst hun heel eigen luchtig of sprookjesachtig karakter geven. We maken allerlei verschillende illustraties. We knippen voor de vrijheid. Iedere workshop wordt afgesloten met een eigen kunstwerk voor thuis. De workshops worden veelal gegeven door kunstenaar Eline Janssens. Inschrijven voor de workshops is verplicht! Naast de workshops zijn er openbare evenementen zonder inschrijving of kosten. In het speciaal daarvoor ingerichte atelier in het museum kun je aan de hand van aansprekende voorbeelden spontaan meewerken aan een kunstwerk(-je) of om mee te pronken. Net als vroeger.

Evenementen

Kosteloos, inbegrepen bij het entreeticket

Zondag 14 juni:
Papier voor Papa!

Kids knippen kunst voor vaderdag. Vaderdag valt dit jaar op 21 juni, dus knip de zondag ervoor mee aan de meest originele en kunstzinnige Vaderdagverrassing ooit. Geniet

eerst samen van de voorstelling van het schimmenspel, daarna kunnen alle kinderen sprookjes en dieren knippen uit speciale voorbereekte knipbladen. (Kinderen tot 18 jaar hebben gratis toegang tot het museum.)

Zondag 13 september
Knipkunst uit liefde en verlangen

Knipkunst wordt mondiaal ingezet om te getuigen van liefde en verlangen. In deze workshop verwerken we symbolen als harten, pijlen, kussen, vlammen en ankers tot een kunstwerk waarmee u van uw liefde kan getuigen. Deze workshop wordt voorafgegaan door een speciale rondleiding waarin we op zoek gaan naar de aanwezige symbolen die in de kunst gebruikt worden om liefde en verlangen te verbeelden.

Workshops

Elke laatste vrijdag van de maand (maar niet in juli en aug!).

Aanvang/duur: 10.00 t/m 12.30 uur.
Kosten per workshop: € 15,- (incl. entreekaartje van het museum en koffie/thee). U kunt reserveren via www.wfm.nl en dan door op de workshopnaam te klikken!

Vrijdag 29 mei:
Sprookjes knippen

Hans Christiaan Andersen deed het, Matisse deed het, Picasso deed het en moderne kunstenaars doen het: illustraties voor boeken en films maken met behulp van knipkunst. Leer in deze workshop hoe

je een verhaal, sprookje of uitdrukking kracht bij kan zetten door er een geknipte illustratie van te maken.

Vrijdag 26 juni:
Silhouetten knippen

In het logo van 'Janssens & Koerten | Geknipt voor de kunst' is het duidelijk te zien: het silhouet is de basis van de knipkunst. Met silhouetten kun je fantasie werelden creëren en krachtige beeldmerken maken. Hoe doe je dat? In deze workshop combineren we silhouetknippen met collages maken en werken toe naar de uitbreiding van het begrip silhouetkunst.

Vrijdag 25 september:
Pronken met papier – voor schaarminervas (knippen en snijden)

Mondiaal wordt er gepronkt met papier. Van mode tot machtsymbool. Met prachtig geknipte kunstwerken maak je indruk, dat is al zolang er papier bestaat. Papier leent zich namelijk eenvoudig voor het maken van mode en machtsymbolen. In deze workshop gaan we in op de beeldtaal en technieken die mensen als Karl Lagerfeld, Hans Christiaan Andersen, Victor & Rolf en de Afrikaanse kunstenaar William Kendridge inzetten om te pronken met papier.

Speciaal voor vrienden Onderstaande workshops worden verplaatst naar betere tijden. Volg de website van het museum voor actuele informatie.

Workshop Silhouet knippen
Exclusief voor leden van onze stichting is er een workshop *Silhouet knippen* onder leiding van de kunstenaar Eline Janssens.

Talkshow Eline Janssens
Wij organiseren onder de titel *Aan tafel met Eline Janssens* een talkshow met de samensteller van de tentoonstelling *Geknipt voor u*.

Vrienden krijgen
25%
korting

ACHTER DE SCHERMEN

Samantha Simon

VORMGEEFSTER EN WERELDREIZIGSTER

In deze rubriek laten we u kennismaken met een medewerker of vrijwilliger van het WestFries Museum. In deze aflevering Samantha Simon.

Elke drie maanden krijgt Samantha van ons een stapeltje kopij, artikelen, berichten, mededelingen uit het museum en een stapel foto's. En elke keer weet ze daar in twee dagen tijd een prachtig vormgegeven Nieuwsbrief van te maken. Samantha's beroep is grafisch vormgeefster, maar ze doet veel meer dan dat.

Samantha was een kind dat altijd aan het tekenen was én een kind dat dol was op buitenspelen, dieren en de natuur. Hoe ze deze twee kanten van zichzelf uiteindelijk in één doombaan wist te verenigen, heeft een aantal jaren geduurd.

Afkomstig uit Sijbekarspel, ging ze als twaalfjarige naar de mavo in Opmeer, niet haar leukste schooltijd. Te veel stilzitten en te weinig buiten in de natuur. Ook haar creatieve talenten kwamen niet zo aan bod. Niettemin haalde ze keurig haar diploma, waarna ze het

werken, tot vrije vakken als fotografie en druktechnieken.

Nadat ze in 1995 afstudeerde met een project over Amnesty International, kon ze direct aan de slag bij een klein reclamebureau in Schagen. Toen ze daar een jaar gewerkt had, begon haar vrijheidsdrang te kriebelen: haar contract liep af en ze besloot naar Frankrijk te gaan om Frans te leren. In Annecy was een geweldige taalschool en aan de drie maanden die de cursus duurde, had Samantha niet genoeg. Ze besloot te blijven en haalde haar parapentebrevet. Daar ontmoette ze een jongen die een gezin kende dat op zoek was naar een au-pair. Nu had Samantha dat nooit geambieerd, maar het was wel een manier om zonder veel geld langer in Frankrijk te kunnen blijven. De eerste weken waren moeilijk: drie maanden Frans bleken niet voldoende om het rappe Frans van de ouders en de drie jonge

twalf jaar! Vanzelfsprekend hield ze het niet twaalf jaar aan één stuk door uit, maar nam tussentijds een jaar verlof op om te gaan reizen. Aanvankelijk met een goede vriend, die net als Samantha Indische wortels had, maar nadat hij zich als herboren voelde in het prachtige tropische land is hij daar nooit meer weggegaan. Samantha vervolgde de reis alleen, maar ontdekte ook nu weer dat alleen reizen vele voordelen heeft. Zo kwam ze in aanraking met vele locals, met wie ze nog steeds contact heeft. Een aantal van hen is ze vijf jaar later weer gaan opzoeken.

Na deze laatste reis besloot Samantha als free-lancer verder te gaan en dat beviel haar goed. Bij toeval kwam ze in contact met een vroegere dorpsgenote, die haar introduceerde bij het blad National Geographics. Aanvankelijk kreeg ze daar wat losse klusjes, maar binnen niet al te lange tijd, mondden deze losse klussen uit in een baan voor drie dagen, later -en tot nu toe- in een doombaan van vijf dagen per week. Bij deze baan komt voor Samantha alles samen: haar creativiteit, haar liefde voor de natuur en het dier, geweldige collega's en haar nieuwsgierigheid naar telkens weer andere onderwerpen. Blijft nog één droom over, deze keer dicht bij huis: een tiny house in de buurt van Hoorn...

En nu haar werk voor het museum: tijdens een fotografie-cursus in Hoorn, ontmoette Samantha Henk Tameling van het bestuur van de Vrienden. Hij vroeg haar de vormgeving van de Nieuwsbrief te doen. Nu Samantha vijf dagen per week aan National Geographics is verbonden, heeft ze bijna alle free-lance opdrachten afgeleverd. Gelukkig voelt ze zich zo betrokken bij ons museum en alles waar dat voor staat, dat ze ons blad blijft maken. Hopelijk voor nog heel lang....

Samantha woont in Hoorn.

Aukje van Wissen

Alles komt samen: creativiteit, liefde voor de natuur, het dier en geweldige collega's.

even op het mbo probeerde aan de opleiding activiteitenbegeleider. Dat was niet wat ze echt wilde, dus toen ze toelatingsexamen mocht doen voor de Grafische School aan de Dintelstraat in Amsterdam, bleek ze tot de gelukkigsten te behoren die aan de strenge eisen voldeed. Hier op deze school heeft ze een heerlijke tijd gehad en ontzettend veel geleerd. Het aantal vakken was divers, ze leerde van heel precies en gedisciplineerd

kinderen te volgen, maar toen het jongste kindje van drie besloot haar de woorden voor te zeggen en te laten oefenen, was het pleit snel beslist. Ze bleef en heeft een bijzondere tijd gehad. Beide ouders waren de hele dag aan het werk en van Samantha werd verwacht dat ze om 15.00 klaar stond bij de school van de kinderen. Ze speelden veel buiten, bouwden iglo's in de sneeuw, skieden samen.

Na een maand of vijf vertrok Samantha naar Nederland, met het idee een maand of wat te werken om haar spaargeld aan te vullen en daarna terug naar Frankrijk te gaan. Dat liep anders: ze kwam terecht bij een geweldig reclamebureau in Avenhorn en bleef daar

3D door het museum

U kunt in het museum kijken en u komt ogen tekort. Met de volgende link kunt door het museum lopen:
my.matterport.com/show/?m=GpBuC3174wa

De digitale schatkamer van het Westfries Museum

Het museum biedt in deze coronacrisis elke dag online veel interessante informatie en filmpjes. Op Facebook www.facebook.com/westfriesmuseum en de website www.wfm.nl is veel te beluisteren, te zien en ook te doen. We zetten het voor u op een rij:

Opgerold

In Opgerold gaat Geerdink in op de terugkeer in 2015 van vier uit het museum gestolen schilderijen.

Geuren

U kunt luisteren naar een interview met Ad Geerdink over geuren. Bijna 25 minuten praat onze directeur van het museum smakelijk over de geuren in de Gouden Eeuw.

Pierre Wind

Meesterkok Pierre Wind neemt ons in een audiofragment mee naar een keukensstuk van Jan Rotius.

Geknipt voor onze helden

De tentoonstelling Geknipt voor u is helaas gesloten. Kunstenaar Eline Janssens geeft op een video uitleg over een te knippen duif onder de titel Geknipt voor onze helden.

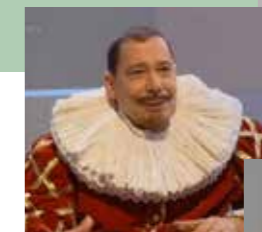
Vijf jaar Halve Maen

Vijf jaar vormde het replicaschip de Halve Maen een belangrijk onderdeel van het verhaal van de Gouden Eeuw. Op de website van het Westfries Museum kunt u met de video's de afgelopen vijf jaar Halve Maen in Hoorn opnieuw beleven: wfm.nl/video-hm

Voor de kinderen

Tenslotte iets informatiefs en humoristisch voor de kinderen, kleinkinderen van 9 tot 12 jaar en hun (groot-)vaders en (groot-)moeders over de VOC en de Gouden Eeuw: schooltv.nl/video/welkom-in-de-gouden-eeuw-de-voc/

De Verwonderingh

De Verwonderingh is de titel van de theaterlezing die Ad Geerdink het afgelopen jaren met veel succes diverse malen heeft verzorgd. Met beeldmateriaal, geluid en boeiende informatie tovert Geerdink op meeslepende wijze de wereld van de Gouden Eeuw in een moderne verpakking. Een lezing die op NPO1 niet zou misstaan.

Klik op en geniet: wfm.nl/museum-online

Op het papieren Snywerk van Joanna Koerte wylen huisvrouw van Adriaen Blok

Het is niet niks, wat de dichter Poot hier over Johanna zegt: zij kan zich meten met de grootste Griekse schilders en beeldhouwers en krijgt met schaar en stof de lof van de goden! Tip: lees het gedichtje hardop!

APel besteet zyn kunst aen doeken en panneelen;
Lyzippus aen metael; helt Fidias aen hout
En Indiaensch ivoor; Praxiteles ontvout
In Paris marmer zyn vernuft dat Goôn kan teelen:
JOANNA nam papier en schaar, gering van stof,
En won met Pallas geest Apolloos lauwerlof.

H. K. Poot (uit Mengeldichten, 1712)

Apelles: Griekse schilder, vierde eeuw v.C, Phidias: Grieks beeldhouwer en schilder, vijfde eeuw v.C, Praxiteles: Griekse beeldhouwer, vierde eeuw v.C, Paris: Parijs

Nieuwe leden

Fijn dat we weer een hele rij nieuwe leden mogen verwelkomen! Graag nodigen wij u uit een gratis kopje koffie in het museum te komen halen, uiteraard op vertoon van uw ledenpas.

Helaas hebben we moeten constateren dat van de bestaande 329 leden een aantal nog niet betaald heeft. Zodra u dat gedaan hebt, ligt uw ledenpas klaar bij de balie.

Nieuwe leden eerste kwartaal 2020:

- Mevr. M. Broeke, Hoorn
- Mevr. L. Verkleij, Hoorn
- Dhr A. Duin, Zwaagdijk-Oost
- Mevr. Sjerps, Zwaag
- Dhr en mevr Heideman, Hoorn
- Dhr J. van Miert, Hoorn
- Dhr P. Maclaine Pont, Wijckel
- Dhr K de Decker, Hoorn
- Dhr. M. Verbrugge
- Mevr C.A. Koopman- van Venetien, Hoorn
- Mevr. Berepoot-Bakker, Oosterblokker

Virtuele museumtochten

Geen uitstapjes naar musea, maar binnen-blijven, lezen, puzzelen, we komen de dag wel door! Maar jammer blijft het, dat we die éne tentoonstelling, dat bijzondere museum, het reisje naar een museumstad moeten missen... Over ons eigen museum is al heel wat op de site van het museum te zien, maar er is meer. Op de site www.googleartproject.com kunnen we nu een aantal musea van over de hele wereld virtueel bezoeken. Daaronder het Rijksmuseum en het Van Gogh in Amsterdam,

maar ook The British museum in Londen, het Guggenheim in New York, het Uffizi in Florence... Ik heb het even uitgeprobeerd met de tentoonstelling Caravaggio en Bernini, nu in het Rijks. Met het commentaar van directeur Taco Dibbets is het toch een beetje of je er echt geweest bent. Spreek af met vrienden om op hetzelfde moment dezelfde tour te maken en bel naderhand om ervaringen uit te wisselen. Kijk, geniet en bewonder! *Aukje van Wissen*

Guggenheim in New York

COLOFON

Voorzitter Hans Nijdeken: ha.nijdeken@tabor.nl Penningmeester Rob Faber: robert.faber@kpnmail.nl, bankrekeningnummer: NL30 RABO 0161 4328 32
Eindredactie Aukje van Wissen Vormgeving Label148 Secretaris Aukje van Wissen: aukjewfm@gmail.com, Klaas Koeman: info@museumvriend.nl, Financiële zaken Dick Louwman Coördinator ledenactiviteiten Henk Tameling
Ledenadministratie Marlies van 't Ende: marliesvantende@gmail.com

ANBI-STATUS

De Stichting Vrienden van het Westfries Museum heeft een door de fiscus erkende culturele ANBI-status. Schenkingen aan onze stichting zijn fiscaal interessant en voor het museum van groot belang. Voor informatie raadpleeg onze penningmeester Rob Faber: robert.faber@kpnmail.nl.

STICHTING VRIENDEN

Achterom 2-4
1621 KV Hoorn
info@museumvriend.nl
0229 280028

www.museumvriend.nl